

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧОРТКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДПРИЄМНИЦТВА І БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧННІШБ ЗУНУ

Надія КУЛЬЧИЦЬКА

28 серпня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

28 серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Податковий менеджмент»
ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)	Екз. (сем.)
Денна	1	1	30	15	5	4	96	150		1
Заочна	1	1	8	4	-	-	138	150		2

Чортків – ЗУНУ
2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23.06.2023 р.).

Робочу програму склав(ла) к.е.н., доцент ІНЕСА ВЕРБИЦЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін, протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Завідувач кафедри

ЛЮДМИЛА ДЕРМАНСЬКА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», протокол № 1 від 30.08.2023р.

Керівник групи

забезпечення спеціальності

(підпис)

ОЛЬГА КИРИЛЕНКО

(ПІБ)

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Податковий менеджмент”

I. Опис дисципліни “Податковий менеджмент”

Дисципліна - „Податковий менеджмент”	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS- 5	Галузь знань 07 „ Управління та адміністрування”	Статус дисципліни: нормативна дисципліна циклу дисциплін професійної підготовки Мова навчання - українська
Кількість залікових модулів - 4	Спеціальність: 072 „ Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”	Рік підготовки – Денна - 1 Заочна - 1 Семестр – Денна – 1 Заочна – 1,2
Кількість змістовних модулів – 2	Освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Лекції: Денна форма – 30 год. Заочна форма – 8 год. Практичні заняття: Денна форма – 15 год. Заочна форма – 4 год.
Загальна кількість годин – 150 год.	Ступінь вищої освіти - магістр	Самостійна робота: Денна – 96 год., Тренінг – 4 год. Заочна – 138 год. Індивідуальна робота: (КПЗ) - 5
Тижневих годин: Денна форма навчання – 10 год., Аудиторних годин: 3 год.		Вид підсумкового контролю - іспит

2. Мета й завдання вивчення дисципліни «Податковий менеджмент»

2.1. Мета вивчення дисципліни: формування знань з теоретичних та методологічних основ податкового менеджменту, сприяння підготовці кваліфікованих спеціалістів, які володіють новим управлінським мисленням і знанням того, як при сплаті податків досягати поставленої мети, використовуючи працю, інтелект і мотиви поведінки людей.

У процесі вивчення дисципліни студент повинен оволодіти теоретичними та організаційними основами функціонування податкового менеджменту в Україні, навичками використовувати основні категорії податкового менеджменту у процесі управління податками.

Предмет дисципліни - є організація стягнення податків і зборів, а також економічні, організаційні, правові питання, що виникають при управлінні податковими відносинами; способи та методи здійснення податкового менеджменту на державному та корпоративному рівнях.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Головним завданням курсу «Податковий менеджмент» є набуття студентами ґрунтовних теоретичних знань з питань функціонування податкового менеджменту в Україні.

Окреслення основного кола проблем функціонування податкового менеджменту та шляхів їх вирішення. Набуття студентами навичок застосування на практиці теоретичних положень щодо податкового менеджменту як на загальнодержавному рівні, так і на рівні місцевих громад та господарюючого суб'єкта.

Мета проведення лекцій полягає у тому, щоб ознайомити студентів із головними організаційними та методичними питаннями реалізації процесів податкового менеджменту в Україні.

Основні завдання проведення лекцій полягають у:

- викладенні студентам, у відповідності із робочою програмою дисципліни, теоретичних основ управління оподаткуванням в Україні, організаційно-правових засад державного податкового менеджменту, морально-етичних та фіскально-соціологічних аспектів податкового менеджменту в Україні, а також – теоретичних і методологічних засад реалізації корпоративного податкового менеджменту;

- сформуванню у студентів цілісну систему теоретичних знань з курсу «Податковий менеджмент» та здатність оцінювати межі власної фахової компетентності і підвищувати професійну кваліфікацію.

Мета проведення практичних занять полягає у тому, щоб виробити у студентів практичні навички у сфері податкового менеджменту в Україні.

Основні завдання проведення практичних занять:

- закріпити теоретичні знання, отримані на лекційних заняттях;

- сформуванню вміння застосовувати інноваційні підходи у реалізації податкового менеджменту;

- засвоїти методику та інструментарій здійснення податкового регулювання в Україні;

- опанувати фіскальні технології та морально-етичні аспекти реалізації засад податкового менеджменту фіскальними органами України;

- засвоїти основи організації податкового обліку на підприємстві, податкового планування та бюджетування окремих податкових платежів;

- навчитися застосовувати положення податкового законодавства, зокрема угод про запобігання подвійного оподаткування, трансфертне ціноутворення у міжнародному податковому плануванні;

- сформувані вміння розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері управління податків.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

СК5	Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію
СК8	Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування
СК9	Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Засвоєння знань за програмою вступного фахового випробування по спеціальності (додаткового вступного фахового випробування по спеціальності).

2.5. Програмні результати навчання

ПР07	Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності
ПР08	Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними
ПР11	Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень
ПР12	Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів
ПР13	Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів

3. Програма дисципліни «Податковий менеджмент»

Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні основи податкового менеджменту в Україні та структурна організація податкового менеджменту

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи податкового менеджменту

Зміст поняття «управління оподаткуванням». Органи управління податковими відносинами. Фактори, які обумовлюють необхідність вдосконалення управління оподаткуванням. Зміст поняття «податковий менеджмент». Завдання і мета податкового менеджменту. Структура і складові податкового менеджменту. Суб'єкти і об'єкти податкового менеджменту. Організаційні і правові засади функціонування державного податкового менеджменту. Державна податкова та митна служба у структурі управління оподаткуванням. Система органів державної податкової та митної служби, головні проблеми їх функціонування. Стратегічні напрями їх розвитку. Напрями модернізації державної податкової та митної служби України. Програма модернізації ДПС: основні напрями

структурної реорганізації та розвитку інформаційної інфраструктури. Менеджмент справляння податків в умовах реформування економіки України.

Література: 5, 6, 8, 23, 26, 33.

Тема 2. Податкове прогнозування і планування – складова частина державного податкового менеджменту

Зміст поняття «податкове прогнозування і планування». Основні завдання і об'єкти податкового прогнозування і планування. Поняття макроекономічного прогнозування. Прогнозування обсягів дохідної частини бюджетів. Основні завдання та функції структур, які займаються аналізом і плануванням податкових надходжень. Сфери податкового планування. Методи прогнозування і планування. Фактори, які впливають на якість прогнозування і планування податкових надходжень.

Література: 1, 3, 5, 6, 8, 9, 11, 17, 18, 19.

Тема 3. Прогнозування податків, зборів (обов'язкових платежів): методичні аспекти

Методика прогнозування: податку на доходи фізичних осіб; податку на прибуток; податку на додану вартість; акцизного податку, місцевих податків і зборів. Напрями покращення адміністрування податків і зборів в контексті застосування інноваційних підходів.

Література: 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 11, 16, 17, 18, 19.

Змістовий модуль 2. Структурна організація податкового менеджменту: податкове регулювання, контроль, корпоративний податковий менеджмент, міжнародне податкове планування, морально-етичні аспекти функціонування податкового менеджменту та діджиталізація взаємовідносин платників податків і контролюючих органів

Тема 4. Податкове регулювання як складова частина державного податкового менеджменту.

Зміст поняття «податкове регулювання». Механізм бюджетно-податкового регулювання. Способи податкового регулювання: податкові пільги, штрафні санкції, податкові ставки. Методи податкового регулювання: інвестиційний податковий кредит; податкові канікули; легалізація неоподаткованих доходів; міжнародні угоди про уникнення подвійного оподаткування; оптимізація податкових ставок. Принципи організації системи податкового стимулювання. Пільги в оподаткуванні юридичних осіб як фактор бюджетного процесу в Україні. Недоліки пільгового оподаткування. Шляхи вдосконалення податкового регулювання економіки.

Література: 5, 6, 8, 13, 18, 21, 23, 25, 28.

Тема 5. Податковий контроль – складова частина фінансового контролю і податкового механізму.

Зміст державного податкового контролю як елементу фінансового контролю і податкового механізму. Джерела інформації для податкового контролю. Поняття про контролюючі органи та їх компетенцію. Порядок проведення перевірок суб'єктів підприємницької діяльності: права органів ДПС; періодичність і порядок проведення перевірок. Основні типові способи здійснення правопорушень у сфері оподаткування і методи їх виявлення. Причини ухилення

від сплати податків. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства: фінансова, адміністративна та кримінальна.

Література: 4, 5, 6, 8, 9, 10, 19, 20, 21, 23, 31.

Тема 6. Корпоративний податковий менеджмент у системі управління оподаткуванням.

Корпоративний податковий менеджмент як складова частина управління оподаткуванням. Взаємозв'язок корпоративного податкового менеджменту і управлінського процесу на підприємстві. Мета, суб'єкти і об'єкти корпоративного податкового менеджменту. Процеси корпоративного податкового менеджменту. Ефективний корпоративний податковий менеджмент – протипага незаконному ухиленню від сплати податків. Фактори, які впливають на ефективність корпоративного податкового менеджменту.

Література: 2, 4, 5, 6, 8, 16, 18, 19, 23, 27, 29.

Тема 7. Податкове планування у системі корпоративного податкового менеджменту.

Зміст поняття “податкове планування”. Концептуальні підходи щодо суті податкового планування. Відмінності між плануванням податкових платежів та податковим плануванням. Принципи податкового планування на підприємстві. Етапи податкового планування.

Література: 2, 4, 5, 6, 8, 16, 18, 19, 23, 27, 29.

Тема 8. Міжнародне податкове планування.

Зміст і завдання міжнародного податкового планування. Стадії процесу міжнародного податкового планування. Форми і методи податкового планування. Взаємозв'язок і взаємозалежність податкового планування і податкового права. Види міжнародного податкового планування. Мета, суб'єкти і об'єкти корпоративного податкового планування та індивідуального (особистого) міжнародного податкового планування. Основи міжнародного податкового інвестування.

Література: 4, 5, 6, 8, 10, 18, 19, 25, 26, 30, 32.

Тема 9. Морально-етичні аспекти запровадження податкового менеджменту в Україні.

Фіскальна соціологія в теоретичних розробках науковців. Морально-етичні аспекти реалізації податкового менеджменту. Фактори, що впливають на податкове мислення, податкову етику, податкове сприйняття. Самооцінка компетентності у сфері сплати податків. Податкові технології, їх вплив на податкову діяльність платників податків. Антифіскальна поведінка платників податків: причини, передумови, наслідки. Рівень податкової культури в суспільстві. Податкові девіації, їх причини та різновиди. Девіантна, деліквентна та кримінальна поведінка платників податків. Механізми боротьби з девіантною поведінкою платників податків.

Література: 4, 5, 6, 8, 10, 18, 19, 23, 33.

Тема 10. Діджиталізація взаємовідносин платників податків і контролюючих органів.

Електронні сервіси Державної податкової служби: Електронний кабінет платника податків; Сервіс «info TAX»; Загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс (ЗІР); Антикорупційний сервіс «Пульс». Електронні сервіси декларування податкових зобов'язань

в Україні. Переваги електронної звітності, перед традиційним паперовим методом подання звітів. Недоліки програм для здачі електронної звітності. Вибір програми для здачі звітності в електронній формі. Безкоштовні програми для подання звітності (електронний кабінет платника податків; Єдине вікно подання електронної звітності; OPZ). Комерційні програми для подання звітності («MeDoc», «Art-звіт плюс», «iFin», «1С-Звіт», «Соната», «Taxer»)

Література: 5, 6, 7, 12, 15, 24.

4. СТРУКТУРА ЗАЛКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ

“Податковий менеджмент”

(денна форма)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин					Контрольні заходи
		Лекції	Практ. заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Тренінг	
Змістовий модуль 1 Теоретико-організаційні основи податкового менеджменту в Україні та структурна організація податкового менеджменту							
1.	Теоретичні та організаційні основи податкового менеджменту	3	1	0,5	9	-	Поточне опитування і тестування
2.	Податкове прогнозування і планування – складова частина державного податкового менеджменту	3	2	0,5	10	0,5	Поточне опитування і тестування
3.	Прогнозування податків, зборів (обов’язкових платежів): методичні аспекти	3	2	0,5	10	0,5	Поточне опитування і тестування
Змістовий модуль 2 Структурна організація податкового менеджменту: податкове регулювання, контроль, корпоративний податковий менеджмент, міжнародне податкове планування, морально-етичні аспекти функціонування податкового менеджменту та діджиталізація взаємовідносин платників податків та контролюючих органів							
4.	Податкове регулювання як складова частина державного податкового менеджменту	3	1	0,5	10	0,5	Змістовий модуль 1
5.	Податковий контроль – складова частина фінансового контролю та податкового механізму	3	1	0,5	9	0,5	Поточне опитування, задачі
6.	Корпоративний податковий менеджмент у системі управління оподаткуванням.	3	2	0,5	10	0,5	Поточне опитування і тестування
7.	Податкове планування у системі корпоративного податкового менеджменту	3	1	0,5	9	0,5	Поточне опитування і тестування
8.	Міжнародне податкове планування.	3	1	0,5	9	0,5	Поточне опитування, задачі
9.	Морально-етичні аспекти запровадження податкового менеджменту в Україні.	3	2	0,5	10	-	Поточне опитування і тестування
10.	Діджиталізація взаємовідносин платників податків і контролюючих органів.	3	2	0,5	10	0,5	Ректорська контрольна робота
Всього		30	15	5	96	4	іспит

4. СТРУКТУРА ЗАЛКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ

“Податковий менеджмент”

(заочна форма)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин			Контрольні заходи
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	
Змістовий модуль 1					
Теоретико-організаційні основи податкового менеджменту в Україні та структурна організація податкового менеджменту					
1.	Теоретичні та організаційні основи податкового менеджменту	1	1	15	Усне опитування
2.	Податкове прогнозування і планування – складова частина державного податкового менеджменту	1	-	14	
3.	Прогнозування податків, зборів (обов’язкових платежів): методичні аспекти	1	1	14	Усне опитування, кейсові завдання
Змістовий модуль 2					
Структурна організація податкового менеджменту: податкове регулювання, контроль, корпоративний податковий менеджмент, міжнародне податкове планування, морально-етичні аспекти функціонування податкового менеджменту та діджиталізація взаємовідносин платників податків та контролюючих органів					
4.	Податкове регулювання як складова частина державного податкового менеджменту	1	-	15	
5.	Податковий контроль – складова частина фінансового контролю та податкового механізму	-	-	14	
6.	Корпоративний податковий менеджмент у системі управління оподаткуванням.	1	1	15	Усне опитування, тестові завдання
7.	Податкове планування у системі корпоративного податкового менеджменту	1	-	14	
8.	Міжнародне податкове планування.	1	-	14	
9.	Морально-етичні аспекти запровадження податкового менеджменту в Україні.	-	1	14	Усне опитування, тестові завдання
10.	Діджиталізація взаємовідносин платників податків і контролюючих органів.	1	-	15	
Всього		8	4	138	іспит

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття 1. Теоретичні та організаційні основи податкового менеджменту

Мета: засвоїти основні положення щодо змісту поняття податковий менеджмент

1. Управління оподаткуванням в умовах трансформації економіки України.
2. Державний податковий менеджмент у системі управління оподаткуванням.
3. Державна податкова служба у структурі державного податкового менеджменту.
4. Дискусійне обговорення питання щодо недоліків в роботі податкових органів при виконанні ними своїх завдань і функцій, а також визначення пріоритетних напрямів у роботі ДПС України, які будуть сприяти вдосконаленню податкового менеджменту.

Література: 5, 6, 8, 23, 26, 33.

Практичне заняття 2. Податкове прогнозування і планування - складова частина державного податкового менеджменту

Мета: визначити роль та значення податкового прогнозування і планування як складової бюджетного процесу

1. Зміст поняття “податкове прогнозування і планування”.
2. Макроекономічне прогнозування – основа бюджетного процесу.
3. Методи прогнозування і планування.
4. Фактори, які впливають на якість прогнозування і планування.
5. Дискусійне обговорення питання щодо спеціальних податкових режимів, що вводяться за територіальною ознакою. Практичні завдання щодо визначення показників: прибутковості проекту податкового планування, кількості обмежень проекту податкового планування, кількості обмежень проекту податкового планування, визначення показника ризиків проекту податкового планування.

Література: 1, 3, 5, 6, 8, 9, 11, 17, 18, 19.

Практичне заняття 3. Прогнозування податків, зборів (обов’язкових платежів): методичні аспекти

Мета: освоїти методики прогнозування і планування основних бюджетоутворюючих податків

1. Прогнозування податку на прибуток та податку на доходи фізичних осіб.
2. Прогнозування податку на додану вартість та акцизного податку.
3. Прогнозування окремих місцевих податків та зборів.
4. Дискусійне питання щодо визначення методів, які є найбільш поширеними у процесах визначення рівня ризиків порушення запланованих обсягів та графіків здійснення податкових надходжень; розв’язування практичних завдань щодо визначення показників оцінки ефективності економікоорганізаційного механізму оподаткування підприємств

Література: 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 11, 16, 17, 18, 19.

Практичне заняття 4. Податкове регулювання в Україні

Мета: зрозуміти роль податкового регулювання як основного способу регулювання економічних процесів в країні

1. Податкове регулювання як складова частина державного податкового менеджменту.
2. Методи податкового регулювання.
3. Способи реалізації податкового регулювання в Україні.

4. Дискусійні питання щодо розкриття економічної сутності спеціальних (вільних) економічних зон і технопарків, акцентування уваги на визначенні їх загальних рис і відмінності, з'ясування переваг й недоліків пільг як механізму податкового стимулювання.

Література: 5, 6, 8, 13, 18, 21, 23, 25, 28.

Практичне заняття 5. Податковий контроль – складова частина фінансового контролю і податкового механізму

Мета: засвоїти положення щодо методики здійснення податкових перевірок як основної форми податкового контролю

1. Зміст податкового контролю.
2. Порядок проведення перевірок суб'єктів підприємницької діяльності органами ДПС України.
3. Основні причини і типові способи здійснення правопорушень у сфері оподаткування та методи їх виявлення.
4. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.
5. Дискусійне обговорення питань щодо з'ясування недоліків чинного законодавства з питань оподаткування, визначення спільних рис і відмінностей в організації контролю за сплатою податків юридичними і фізичними особами, а також напрямів удосконалення податкового контролю.

Література: 4, 5, 6, 8, 9, 10, 19, 20, 21, 23, 31.

Практичне заняття 6: Корпоративний податковий менеджмент у системі управління підприємством

Мета: визначити необхідність впровадження основних елементів податкового менеджменту на підприємстві в умовах ринкової економіки

1. Зміст категорії “корпоративний податковий менеджмент” та його елементи.
2. Фактори які впливають на ефективність корпоративного податкового менеджменту.
3. Мозкова атака щодо виявлення, всебічної оцінки та ранжирування можливих причин виникнення податкової проблеми на підприємстві. Ендогенні та екзогенні чинники, які впливають на ефективність корпоративного податкового менеджменту

Література: 2, 4, 5, 6, 8, 16, 18, 19, 23, 27, 29.

Практичне заняття 7: Податкове планування у системі корпоративного податкового менеджменту

Мета: освоїти основні навички щодо податкового планування як основної форми оптимізації фінансово-господарської діяльності

1. Зміст поняття “податкове планування”.
2. Принципи податкового планування.
3. Етапи податкового планування.
4. Обговорення дискусійних питань щодо визначення видів та етапів податкового планування на макрорівні, з'ясування основних схем податкової оптимізації на макрорівні.

Література: 2, 4, 5, 6, 8, 16, 18, 19, 23, 27, 29.

Практичне заняття 8: Міжнародне податкове планування

Мета: розуміти необхідність існування міжнародного податкового планування в умовах глобалізації

1. Зміст поняття “міжнародного податкового планування”.

2. Форми і методи податкового планування.
3. Взаємозв'язок і взаємозалежність податкового права і податкового планування.
4. Види міжнародного податкового планування.
5. Основи міжнародного податкового інвестування.
6. Обговорення дискусійних питань щодо використання в міжнародному податковому плануванні угод про запобігання подвійному оподаткуванню, а також використання в міжнародному податковому плануванні офшорів.

Література: 4, 5, 6, 8, 10, 18, 19, 25, 26, 30, 32.

Практичне заняття 9. Морально – етичні аспекти запровадження податкового менеджменту в Україні

Мета: розуміти необхідність дослідження природи існування ухилення від сплати податків і методів боротьби з ним

1. Фіскальна соціологія в теоретичних розробках вітчизняних та зарубіжних науковців.
2. Фіскальні технології та морально-етичні аспекти реалізації засад податкового менеджменту податковими органами.
3. Податкова етика, закономірності сприйняття та податкового мислення платників податків.
4. Ухилення від оподаткування як різновид антифіскальної поведінки платників податків.
5. Обговорення дискусійних питань щодо закономірностей сприйняття та податкового мислення платників податків, з'ясування видів відповідальності як наслідок антифіскальної поведінки платника податків у податковому законодавстві розвинутих зарубіжних країн за ухилення від сплати податків.

Література: 4, 5, 6, 8, 10, 18, 19, 23, 33.

Практичне заняття 10. Діджиталізація взаємовідносин платників податків і контролюючих органів.

Мета: сформувати здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері справляння податків

1. Електронні сервіси Державної податкової служби.
2. Електронні сервіси декларування податкових зобов'язань в Україні.
3. Безкоштовні програми для подання звітності (електронний кабінет платника податків; Єдине вікно подання електронної звітності; OPZ).
4. Комерційні програми для подання звітності («MeDoc», «Арт-звіт плюс», «iFin», «1С-Звіт», «Соната», «Taxer»).
5. Ознайомлення з безкоштовними програмами для подання звітності (електронний кабінет платника податків; Єдине вікно подання електронної звітності; OPZ) та розв'язування практичних завдань

Література: 5, 6, 7, 12, 15, 24.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Для набуття умінь самостійного мислення і самоконтролю у студентів особливе значення має виконання комплексного практичного індивідуального завдання (КПЗ) з дисципліни «Податковий менеджмент», яке виконується самостійно кожним студентом згідно методичних рекомендацій. Воно охоплює основні теми дисципліни та має на меті більш глибоке й повне засвоєння теоретичного матеріалу з дисципліни, оволодіння навиками застосування набутих теоретичних знань на практиці та є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни.

Полягає у вирішенні кожним студентом завдання, яке полягає у розв'язку завдань як по державному податковому менеджменту, так і по корпоративному з обов'язковими висновками і обґрунтованими пропозиціями.

Пропонується два варіанти виконання комплексного практичного індивідуального завдання (на вибір студента):

Варіант 1: Полягає у розробці кожним студентом моделі розвитку країни на середньо і довгострокову перспективу на основі макропоказників і з врахуванням певних ризиків соціально-економічного розвитку.

Варіант 2: Полягає у здійсненні аналізу ефективності податкового планування на підприємстві на основі розрахунку показників економії податкових платежів.

7. Організація і проведення тренінгу

Трeнінг (англ. *training*) – це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі. Тренування (від англ. *to train* – виховувати, навчати) – комплекс вправ для тренування в чому-небудь. Тренування – система підготовки організму людини з метою пристосування його до підвищених вимог і складних умов роботи й життя.

Мета проведення тренінгу з дисципліни «Податковий менеджмент» - формування в студентів практичних навичок роботи з законодавчими актами, діючими інструктивними матеріалами та нормативами; сформувані чіткі уявлення щодо механізму здійснення контрольної роботи податкових органів; набуття знання із складання податкової звітності; оволодіння знаннями з питань податкового обліку на підприємствах та страхових компаніях; набуття знання із складання податкової звітності.

Проведення тренінгу дозволяє:

- забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Податковий менеджмент»;
- розвинути у студентів навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

Організація і порядок проведення тренінгу

1. **Вступна частина.** Актуалізація теми тренінгового заняття та структуризація процесу його проведення. Ознайомлення студентів з метою тренінгу, його завданнями, процедурою проведення, очікуваними результатами. Представлення програми тренінгу.

2. **Організаційна частина.** Встановлення правил проведення тренінгу, формування робочих груп студентів, визначення завдань та розподіл ролей. Забезпечення учасників тренінгу роздатковими матеріалами: таблицями, бланками документів, алгоритмами проведення, інструкціями.

3. **Практична частина.** Виконання тренінгових завдань у групах із використанням базових та інноваційних методів проведення тренінгу за визначеною темою (проблемою). Підготовка презентаційних матеріалів за результатами виконання тренінгового завдання.

4. **Підведення підсумків.** Презентація практичної роботи в групах. Обговорення результатів виконання завдань, обмін думками з проблематики теми тренінгу, підведення підсумків, оцінка результативності роботи в групах та досягнення поставлених цілей тренінгу.

Тематика тренінгу

Тренінг спрямований на засвоєння отриманих знань та практичну їх реалізацію через: складання прогнозу податкових платежів, виявлення та аналіз факторів, які впливають на рівень податкового навантаження.

На основі бухгалтерської звітності підприємства студентам необхідно:

- 1) Визначити розмір сплачуваних підприємством податкових платежів за аналізований період;
- 2) Розрахувати рівень податкового навантаження на підприємство;
- 3) Скласти податковий календар для даного підприємства за аналізований період.

8. Тематика самостійної роботи студентів

Організацією виконання самостійної роботи є глибоке вивчення суті теорії стосовно аналітичної діяльності. Завданнями самостійної роботи кожного студента є опрацювання тем, які не ввійшли в обов'язкові теми курсу дисципліни "Податковий менеджмент", тобто запропоновані теми вважаються факультативними.

Виконання самостійної роботи необхідно починати з вивчення відповідних розділів підручників, навчальних посібників, нормативних актів тощо, що наведені у переліку рекомендованої літератури, а також додаткової літератури і практичних матеріалів, які студент повинен знайти і опрацювати самостійно. При опрацюванні тем студент повинен поряд з теоретичним висвітленням аспектів теми, дати її аналіз з залученням практичних матеріалів щодо аналітичної діяльності.

Тематика	ДФН	ЗФН
Податковий менеджмент: організаційні, правові та етичні аспекти.	2	3
Органи управління податковими відносинами.	2	3
Організаційні і правові засади функціонування державного податкового менеджменту.	4	3
Система органів державної податкової служби.	2	5
Напрями модернізації Державної податкової служби України.	2	3
Менеджмент справляння податків в умовах реформування економіки України.	2	3
Еволюція державного податкового менеджменту в Україні.	4	3
Теоретичні і практичні засади державного податкового менеджменту.	2	3
Основні завдання і об'єкти податкового прогнозування і планування.	2	3
Поняття макроекономічного прогнозування.	2	3
Прогнозування обсягів дохідної частини бюджетів.	2	3
Основні завдання та функції структур, які займаються аналізом і плануванням податкових надходжень.	2	3
Методи прогнозування і планування.	4	3
Фактори, які впливають на якість прогнозування і планування податкових надходжень.	2	5
Податкове прогнозування і планування – складова частина державного податкового менеджменту.	2	3
Податковий менеджмент у країнах ринкової економіки.	4	3
Методи податкового регулювання. Принципи організації системи податкового стимулювання.	2	5

Пільги в оподаткуванні юридичних осіб як фактор бюджетного процесу в Україні.	4	3
Недоліки пільгового оподаткування.	2	5
Шляхи вдосконалення податкового регулювання економіки.	2	3
Податкового регулювання як фактор стабілізації економіки України.	2	3
Податкові пільги і стимули: необхідність та ефективність застосування в умовах перехідної економіки.	2	5
Поняття про контролюючі органи та їх компетенцію.	2	3
Порядок проведення перевірок суб'єктів підприємницької діяльності.	2	3
Основні типові способи здійснення правопорушень у сфері оподаткування і методи їх виявлення.	4	5
Причини ухилення від сплати податків.	2	3
Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства: фінансова, адміністративна та кримінальна.	2	3
Податковий контроль – складова частина фінансового контролю.	2	3
Мета, суб'єкти і об'єкти корпоративного податкового менеджменту.	4	3
Ефективний корпоративний податковий менеджмент – протипага незаконному ухиленню від сплати податків.	2	3
Корпоративний податковий менеджмент у системі управління підприємством.	2	3
Податкове планування у системі корпоративного податкового менеджменту.	2	3
Оцінка податкового навантаження на підприємство та шляхи його зменшення.	2	3
Концептуальні підходи щодо суті податкового планування.	2	5
Етапи податкового планування на підприємстві.	4	3
Зміст і завдання міжнародного податкового планування.	2	5
Оцінка податкового навантаження в Україні.	2	3
Податки в Україні: від каральної до стимулюючої функції.	2	5
Морально-етичні аспекти податкового менеджменту.	2	3
Діджиталізація взаємовідносин платників податків і контролюючих органів.	2	3
Всього	96	138

9. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, індивідуальна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, ситуативне моделювання, ділові ігри, виконання КПЗ, есе, підготовка і презентація проектів.

10. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Податковий менеджмент» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- Стандартизовані тести;
- Поточне опитування;
- Залікове модульне тестування та опитування;
- Наскрізні проекти;
- Командні проекти;

- Аналітичні звіти, реферати, есе;
- Розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- Презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- Оцінювання результатів КПІЗ;
- Студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- Розрахункові роботи;
- Ректорська контрольна робота;
- Комплексний іспит;
- Інші види індивідуальних та групових завдань.

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перекладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перекладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, війсьний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

12. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни „Податковий менеджмент” визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту: (%)

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПІЗ)	Заліковий модуль 4 (письмовий іспит)
20%	20%	20%	40%
<u>Опитування під час заняття</u> (теми 1 – 4) – 5 балів за тему – макс. 20 балів <u>Модульна робота</u> – макс. 80 балів	<u>Опитування під час заняття (теми 5-10)</u> – 5 балів за тему макс. – макс. 30 балів <u>Модульна робота</u> – макс. 70 балів	Підготовка КПІЗ – макс. 40 балів. Захист КПІЗ – макс. 40 балів <u>Виконання завдань під час тренінгу</u> – макс. 20 балів	<u>Тестові завдання</u> (20 тестів по 2 бали за тест) макс. 40 балів <u>Теоретичне питання</u> (2 питання по 20 балів) – макс. 40 балів <u>Ситуаційна задача</u> – макс. 20 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер теми
1.	Проекційний екран	1-10
2	Мультимедійний проектор	1-10
3.	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google	1-10
4.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-10
5.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-10
4.	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-10
5.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-10

Рекомендовані джерела інформації

1. Бечко П.К., Бечко В.П., Лиса Н.В., Пташник С.А. Податковий менеджмент у системі податкового адміністрування. Економіка та держава. 2021. № 11. С. 79— 83. DOI: 10.32702/2306 - 6806.2021.11.79.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI із змінами та доповненнями. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
3. Волощук М. Г., Матьола І. І., Карабін Т. О., Білаш О. В. Становлення та розвиток податкової системи України : монографія. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2021. 172 с.
4. Гришанова Н. Основні новації податкового законодавства у 2023 році: ДПС підготувала огляд змін URL: https://jurliga.ligazakon.net/ru/news/216442_osnovnye-novatsii-nalogovogo-zakonodatelstva-v-2023-godu-gns-podgotovila-obzor-izmeneniy
5. Герчаківський С. Д. Митна справа: Навчальний посібник. Тернопіль: Вектор, 2020. 316 с.
6. Дубовик О. Ю. Податковий менеджмент у схемах і таблицях: Навчальний посібник. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 248 с.
7. Електронний кабінет платника податків URL: <https://cabinet.tax.gov.ua/help/>
8. Кізима А., Кізима Т. Ідентифікація причин та потенційних наслідків фінансового шахрайства. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2019. Вип. 2. С. 47-56.

9. Кізима А., Лободіна З. Трансформація технологій бюджетування в контексті забезпечення інклюзивного сталого зростання держави. *Світ фінансів*. 2021. Випуск 1 (66). С. 24-37.
10. Кізима А.Я., Лободіна З.М., Марущак Л.І. Оцінювання фіскальної та регулюючої ролі ПДВ. *Галицький економічний вісник*. 2020. №6 (67). С. 129–136.
11. Купчак М. Я., Саміло А. В. Податковий менеджмент. Навчальний посібник. – Львів, 2020. 185 с.
12. Лагодієнко Н. В., Скляр Л. Б. Планування в системі адміністрування податків. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Том 6. № 1. С. 261-268.
13. Луцик А. І. Трансформація фіскальної політики та фіскального простору за умов експансії цифрових технологій. *Облік і фінанси*. 2018. № 4 (82). С.108-113.
14. Мороз Е. Г. Податковий менеджмент : навч. посібник. [Електронне видання]. – Рівне : НУВГП, 2020. – 412 с.
15. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
16. Назаркевич І. Б., Вовк В.В., Корпан А.В. Удосконалення податкової політики України в умовах поширення пандемії COVID-19. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. № 32
17. Нікітішин А. О. Податкова політика в умовах економічних перетворень: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 480 с. Пасько Т. Поняття, правові ознаки та види невіїзних податкових перевірок в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 7. С.243– 248.
18. Пасько Т. Поняття, правові ознаки та види невіїзних податкових перевірок в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 7. С.243– 248.
19. Підприємництво: підручник для слухачів курсів перепідготовки військовослужбовців, ветеранів та членів їх сімей в Україні (проект Україна – Норвегія) / А. Крисоватий, У. Коруц, В. Островерхов та ін.; за заг. ред. А. Крисоватого. Київ: Друкарський двір Олега Федорова, 2021. 332 с.
20. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-V. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
21. Податковий менеджмент: навчальний посібник / А. В. Жаворонок, К. С. Шапошников, І. Я. Ткачук. – Одеса: Причорноморський науководослідний інститут економіки та інновацій, 2022. – 220 с.
22. Сидорович О. Ю. Передумови функціонування та логіка трансформації контролюючих інституцій з питань оподаткування в Україні. *Галицький економічний вісник*. 2018. № 1. С. 70-80.
23. Сучасні виклики забезпечення митної безпеки в Україні: монографія / за ред. д.е.н., професора А. І. Крисоватого. Тернопіль: Університетська думка. 2020. 414 с.
24. Формування фіскального простору України в умовах глобалізаційних дисбалансів: монографія / за ред. д.е.н., професора А.І. Крисоватого. Тернопіль: ТНЕУ. 2018. 588 с.
25. Яку програму вибрати для подачі звітів в електронному вигляді. URL: <http://www.buhuslugi.com.ua/ua/publikatsiji/562-yaku-programu-vibrati-dlya-podachi-zviti-v-elektronnomu-viglyadi.html>.
26. Шекета Є.Ю. Ефективний державний податковий менеджмент як запорука сталого розвитку економіки. *БІЗНЕС ІНФОРМ*. 2020. № 6. С. 56—61.
27. Agu G. A. Onwuka O. O., Aruomah O. Impact of taxation on the performance of small and medium Enterprises in Aba, Abia State, Nigeria. *Archives of Business Research*. 2019. Vol. 7. P. 1–15. DOI: <http://dx.doi.org/10.14738/abr.73.2.6359>.

28. Belz T., von Hagen D., Steffens Ch. Taxes and firm size: Political cost or political power? *Journal of Accounting Literature*. 2019. Vol. 42. P. 1–28. DOI:<https://doi.org/10.1016/j.acclit.2018.12.001>
29. Miller G. E., Vistnes J. P. Taxes and the location of U.S. business activity abroad. *National Tax Journal*. 2019. Vol. 72. Iss. 1. P. 165–192. DOI:[dx.doi.org/10.17310/ntj.2019.1.06](https://doi.org/10.17310/ntj.2019.1.06)
30. Osama F., Muneer M. Audit and tax in the context of emerging technologies: A retrospective analysis, current trends, and future opportunities. *The International Journal of Digital Accounting Research* Vol. 21, 2021, pp. 95-128.
31. Tax Evasion & Whistleblowers: Curious Policy or Durable Strategy? *Tax Law: International & Comparative Tax eJournal*. SSRN. Accessed 5 May 2020.
32. Diankov S. (2022) Reforma podatkovoi systemy v Ukraini: dosvid Bolharii [Reform of the tax system in Ukraine: the experience of Bulgaria] Available at: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/12/26/695426/>.
33. Nazarkevych I., Sych O. Taxation as a tool of implementation of the EU Green Deal in Ukraine. *Regional Science Policy & Practice*. EURINT. Romania. 2022. Pp. 1-17. Taxation as a tool of implementation of the EU Green Deal in Ukraine (wiley.com). DOI: <https://doi.org/10.1111/rsp3.12596>.
34. Sytnyk N., Sych O. Tax Burden on the Enterprise in Ukraine. *Prace naukowe Wuzdzialu Prawa, Administracji I Ekonomii Uniwersytetu Wroclawskiego : Zarys wybranych problemów z zakresu finansów i rachunkowości*. Wroclaw. 2020. №6. P.143-151.